

134/2013* SAYILI TAVSİYE KARARI

“Küresel İklim Değişikliği: Nedenler, Etkiler ve KEİ Üye Ülkeleri İçin Olası Sonuçlar”

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA), ortak hedef olan küresel iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini ortadan kaldırma hususuna ulaşmada müşterek olarak hareket etme gerekliliğinin farkındadır.
2. KEİPA, 27 Kasım 2012 tarihli *Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi'nin Yirminci Kuruluş Yıldönümü Deklarasyonunu* anımsamaktadır, bu deklarasyonda KEİPA devletlerinin küresel iklim değişikliğine ilişkin güncel gelişmeler ve çevre güvenliği ile ilgili endişeleri ve KEİPA işbirliği çerçevesinde, KEİPA'nın Karadeniz bölgesinde çevrenin korumasına öncelik verdiği dile getirilmiştir. Deklarasyon, yalnızca bölgesel ölçekte değil aynı zamanda küresel düzeyde de tehlikeli olan çevre ve teknoloji felaketlerini önlemede KEİ üye devletlerinin işbirliği içerisinde göstereceği çabanın tek etkin önlem olduğunu vurgulanmaktadır.
3. KEİPA, Karadeniz bölgesinde küresel iklim değişikliğinin sebeplerini ve büyüyen etkisini belirleme ve analiz etmede KEİ üye devletleri arasında yakın işbirliğinin gerektiğini kabul etmektedir. Bu kritik çevre koruma alanında yapılacak bilgi paylaşımı, hem bölgesel işbirliğine hem de üye devletlerin ulusal çevre politikalarına katkı sağlamada faydalı olacaktır.
4. KEİPA, hükümetlerin küresel iklim değişikliğinin zararlı etkisini en aza indirmeye yönelik projelerin finanse edilmesi için finans ve sermaye pazarlarını teşvik etmek amacıyla uygun çerçeveler oluşturmada kritik bir rol oynadığını tasdik etmektedir. Bu projeler enerji verimliliğini en iyi hale getirecek, yenilenebilir enerji kaynaklarını teşvik edecek ve iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek endüstriyel sektörler olan tarım, turizm, ormancılık, su kaynakları ve atık yönetimi sektörlerini koruyacaktır.
5. KEİPA, tüm dünya ülkelerinin iklim probleminin çözülmesine yeterli bir düzeyde katılımı için, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin ve özellikle yoğun olarak sera gazı salımının olduğu tüm ülkelerin dahil olduğu yeni bir kapsamlı küresel anlaşma tesis edilmesinin gerekli olduğunu onaylamaktadır. Bu yeni küresel anlaşma, mümkün olan en düşük maliyetle küresel ölçekte fayda sağlamak ve sürdürülebilir bir temelde tüm ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasına destek olmak adına etkin maliyetli olmalıdır.

---

* 18 Aralık 2013 tarihli Asamble görüşmesi (Doc.: GA42/EC41/REP/13 Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre İşleri Komisyonu'nun, Gence'da, 4 Eylül 2013 tarihinde gerçekleştirdiği “Küresel İklim Değişikliği: Nedenler, Etkiler ve KEİ Üye Ülkeleri İçin Olası Sonuçlar” konulu müzakerelerin Raporu.

Metin, 42. Genel Kurul tarafından, 18 Aralık 2013 tarihinde, Tiflis'te kabul edilmiştir.

6. KEİPA, özel teşebbüsleri ve mali toplulukları devam eden çevresel performansın ve çevre temizliğinin iyileştirilmesine yatırım yapmaya teşvik eden çevre izinlerinin ve uyum tedbirlerinin hazırlanması ile ilgili reformların hayata geçirilmesinde uluslararası ölçekteki en başarılı uygulamaların üye devletler tarafından benimsenmesini tavsiye etmektedir.
7. KEİPA, ulusal, bölgesel ve yerel kamu kuruluşlarının öncelikli çevre yatırımlarını belirleme ve başta hizmet programları sektörü olmak üzere proje sahiplerine uygulanabilir çevre yatırım projelerini uygulamada yardım etme yetkinliğine sahip olmalarının gerekli olduğunu vurgulamaktadır.
8. KEİPA, Uluslararası Mali Kuruluşlar (IFI'ler), Küresel Ekolojik Fon (GEF) ve yerel ve yenilenebilir enerji kaynaklarını teşvik eden başlıca kuruluşlar gibi uluslararası kuruluşların uygulanabilir çevre yatırım projelerine katkıda bulunabileceğini dikkate almaktadır. Bu projeleri teşvik etmeye yönelik etkin önlemler gerekli kurumsal reformları ve müşteriye yatırım projelerini tasarlama ve uygulama ve proje hazırlık safhası için yerel danışman havuzunu oluşturma sürecine dahil etmek suretiyle kapasite oluşturmayı içermelidir.
9. KEİPA, bu amaçla, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak ve bu etkilere uyum sağlamak için önlem alınması gerektiğini belirten 26 Haziran 2012 tarihinde KEİ Üye Devletlerinin Dış İşleri Bakanları tarafından kabul edilmiş olan “*Gelişmiş KEİ Ortaklığına Yönelik KEİ Ekonomik Gündemi'nin*” uygulanmasını tavsiye etmektedir. KEİPA, KEİ Üye Devletlerinin Ulusal Kaynaklar ve Çevre Koruma Bakanları tarafından 23 Nisan 2012 tarihinde, Belgrad'da kabul edilen *İklim Değişikliği ve Yeşil Ekonomi – KEİ'nin Rio +20'ye katkısına ilişkin Ortak Deklarasyonun* uygulanmasını tavsiye etmektedir.
10. KEİPA, uluslararası topluluğun, iklim değişikliğinin sonuçlarının azaltılması sürecine aktif katılımını son derece takdir etmekte ve iklim değişikliği ile ilgili politikalar için entegre bir yaklaşım geliştirmenin asli önemini altını çizmektedir. Bu yöndeki entegre çabalar enerji, ulaştırma, tarım, endüstri ve bilimsel araştırma sektörlerinde tamamlayıcı sektörel politikalar ve programlar geliştirilmesini zorunlu hale getirmektedir.
11. KEİPA, önceden kabul edilmiş aşağıdaki raporları ve tavsiye kararlarını hatırlatmaktadır:
  - *Karadeniz Çevre Sağlığına* ilişkin 5/1994 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı;
  - *Karadeniz'de Çevrenin Koruması: Yeni Güçlüklere* ilişkin 49/2001 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı;
  - *Karadeniz Bölgesinde Çevresel Sorunların Çözümlerinin Ekonomik Yönlerine* ilişkin 81/2005 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı; ve
  - *Küresel İklim Değişikliği: KEİ Devletleri için Sonuçları'na* ilişkin 99/2007 sayılı Rapor ve Tavsiye Kararı
12. **KEİPA**, yukarıdaki bilgiler ışığında KEİ üye devletleri parlamentolarına ve hükümetlerine:
  - i) KEİ bölgesinde küresel iklim değişikliğinin potansiyel sonuçlarını belirlemede çok taraflı işbirliğini *teşvik etmelerini*;
  - ii) doğal felaket riskini azaltmak, gıda güvenliğini arttırmak, su yönetimi sağlamak, insan sağlığını iyileştirmek ve iklimle ilgili problemlere farklı çözümler geliştirmek amacıyla kamuya, endüstriye ve yerel idarelere iklimle ilgili bilgi sağlamak üzere uluslararası topluluğun ve BM teşkilatlarının yardımıyla Dünya Meteoroloji Örgütü tarafından hazırlanmış İklim Hizmetleri Küresel Çerçevesinin geliştirilmesine *katkıda bulunmak*;
  - iii) ekolojiye yönelik ekonomik kalkınma ve eko-verimli teknolojik yenilikleri kullanıma sunmayı *hızlandırmalarını*;

- iv) yerel mali pazarlar, sera gazı salınımını azaltmaya yönelik faaliyetlere ilişkin finansman mekanizmaları ve borç-çevre değişimleri gibi çevresel finansmana yönelik yeni fırsatlardan faydalanmak adına hukuki ve kurumsal çerçeveleri *desteklemelerini*;
- v) iklim değişikliği ile yakından ilişkili mevcut olumsuz çevresel etkiler ile doğal ve teknolojik felaketlerin risklerini önlemek ve azaltmak için, doğal felaketlerin önlenmesi amaçlı mekanizmalar da dahil olmak üzere sistemler *oluşturmak*;
- vi) etkilenen doğal ekolojik sistemlerin kurtarılmasına *öncelik vermelerini* ve çevresel olarak sağlıklı endüstriyel atık yönetimi ve diğer atık yönetimi sistemlerini sağlamalarını;
- vii) çevresel koruma ve çevresel emniyet için ekonomik yönetmelik ve pazara dayalı araçların geliştirilmesini *teşvik etmelerini*;
- viii) çevre kuruluşları için pazar dostu reformlar uygulayarak ve ilgili politika değişikliklerini yaparak ilave özel sektör finansmanını *teşvik etmeyi*;
- ix) ulusal iklim değişikliği izleme sistemlerini *iyileştirmek* ve bu sistemlerin uluslararası çevre izleme sistemleri ile entegrasyonuna destek olmak;
- x) sivil toplum kuruluşlarının ve yerel toplulukların iklim değişikliğinin sonuçlarını hafifletmeye ve bu sonuçlara uyum sağlamaya yönelik etkin önlemlerin belirlenmesi ve bu önlemlerin uygulanması süreçlerine aktif katılımlarını *yoğunlaşturmalarını*;
- xi) Karadeniz ve kıyı bölgeleri dahil bitişik denizlerdeki ekosistemlerin ve biyolojik kaynakların korunması ve rehabilitasyonuna gerekli *önemi vermelerini*;
- xii) iklim değişikliğinin olası sonuçlarına ilişkin bilgileri yaymak ve bu bilgileri okul müfredatlarına dahil etmek suretiyle kamu ekolojik farkındalığını artırmaya yönelik programlar *oluşturmalarını*;
- xiii) vergi teşvikleri, düşük faizli krediler ve çevre programlarını uygulanması için sübvansiyonlar gibi kaynak koruma teknolojilerinin kullanıma yönelik etkin teşvik sistemlerinin oluşturulmasını *teşvik etmelerini*;
- xiv) salınım, çevre yönetimi ve çevresel hasara yönelik yükümlülüklerle ilişkin yönetmeliklerde verimsiz ve uygulanamayan standartları çıkarmak amacıyla çevresel izleme ve değerlendirme alanına devlet katılımının rolünü geliştirmek için *çaba sarf etmelerini*;
- xv) bölgesel kalkınma stratejilerini, ulusal ekonomik sektörlerin gelişimsel planlamasını ve çeşitli bölgeye özgü yönetmelikleri ve standartları hazırlarken küresel iklim değişikliğine yönelik tahminlere ilişkin mevcut verileri *göz önünde bulundurmalarını*;
- xvi) enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve alternatif, daha sürdürülebilir ve çevre dostu enerji kaynaklarına geçişe yönelik çabalarını *yoğunlaşturmalarını*;
- xvii) ekoloji sektöründe çevresel olarak sağlıklı yatırım projelerinin hazırlanması amacıyla KEİ ülkelerindeki yerel personele eğitim verilmesini *desteklemelerini*; ve
- xviii) iklim değişikliğine adaptasyona ilişkin fiili ve uzun vadeli tedbirlerin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi sürecini *desteklemeyi*

tavsiye eder.

13. KEİPA, KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi'ni bu Tavsiye Kararını dikkate almaya davet eder.